

Päiväys/Datum

17.11.2022

Dnro/Dnr

TRAFICOM/12657/05.01.26.02/2021

Päätös vesiliikennelain (782/2019) mukaisessa kielto- ja rajoitusasiassa

Esitys

Esityksen tekijä

Alueen kiinteistöjen omistajat

Esityksen pvm

31.12.2020

Esitys

Vesiskootterilla ja muilla vastaavilla vesikulkuneuvoilla ajon kieltäminen sekä vesikulkuneuvolla liikkumista koskevan, aallokonmuodostusta vähentävän nopeusrajoituksen määrittäminen rantojen läheisyyteen Etelä-Savossa sijaitsevalle Hanhijärvelle.

Perustelut

Esityksen perusteena on vesiskoottereilla ajelusta aiheutuva erityisen huomattava haitta aluetta ympäröivälle luonnolle ja yleiselle luonnon virkistyskäytölle. Ajelu on aiheuttanut häiriötä vesilinnuston pesimisrauhalle sekä vaaratilanteita hyötyliikuntaa harrastaville. Nopean vesiliikenteen aiheuttama aallokko on sekoittanut vettä ja aiheuttanut rantojen rehevöitymistä.

Asian käsittely

Kuuluttaminen

Esityksestä on kuulutettu ja asiakirjat ovat olleet nähtävinä 21.9.-12.10.2022 välisen ajan Traficomien verkkosivuilla. Esityksen kuuluttamisesta on ilmoitettu 21.9.2022 Länsi-Savo-nimisessä sanomalehdessä.

Pyydetty lausunnot

Esityksestä on pyydetty lausunto Mikkelin kaupungilta, Etelä-Savon ELY-keskukselta sekä Itä-Suomen poliisilaitokselta.

Saadut lausunnot

Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunnon mukaan Hanhijärvi on noin 3,5 km² laajuinen järvi, jolla rantaviivaa on kuitenkin noin 25 km johtuen kallioperän murroslaaksojen muodostamista pitkistä kapeista lahdista. Särkänsele on ainut isompi selkä Hanhijärvellä. Etelä-Savon pintavesien ekologisen tilan luokittelun (2019) mukaan Hanhijärven tila on erinomainen.

Etelä-Savossa on noin 4700 järveä ja noin 30 000 km rantaviivaa. Loma-asuntoja näillä järvillä on yhteensä noin 50 000. Vesiliikennelain 5 §:n mukaan

vesikulkuneuvon käyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta ja toimittava siten, ettei hän ilman pakottavaa syytä vaikeuta tai häiritse muiden liikkumista vesillä eikä aiheuta vaaraa tai vahinkoa muille taikka vaaraa tai merkittävää tai tarpeetonta haittaa tai häiriötä luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle.

Vesiliikennelain keskeisenä tarkoituksena on vesiliikenteen turvallisuuden edistäminen ja vesiliikenteestä aiheutuvien haittojen ehkäiseminen. Jokaisen vesillä liikkujan tulee ottaa huomioon lain säännökset ja toimia asetettujen velvollisuuksien mukaisesti olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Vesiliikennelaki koskee kaikkia vesikulkuneuvoja eli erilaisten veneiden lisäksi myös esimerkiksi vesiskoottereita. Tämän ns. valistuneen ajotavan omaksuminen on runsasjärvisessä maakunnassa edellytys asukkaiden, loma-asukkaiden ja luonnon rauhanomaiselle rinnakkaiselolle.

Etelä-Savon ELY-keskuksen käsityksen mukaan alueellisia vesiliikennekieltoja tulisi harkita vain niissä tilanteissa, joilla ongelma ei vesiliikennelain velvollisuuksia noudattamalla ole poistettavissa. Vesikulkuneuvojen käyttämistä vesialueella valvoo poliisi, jolla on mahdollisuus puuttua häiritsevään vesiliikenteeseen välittömästi. Hanhijärvellä, jossa on pitkiä kapeita alle 200 metriä leveitä lahtia, joilla on suhteellisen runsaasti loma-asutusta, vesiliikennelain noudattaminen edellyttää alhaista nopeutta ja riittävää etäisyyttä asutuista rannoista siirryttäessä ajamaan väljemmille vesille. ELY-keskuksen käsityksen mukaan Hanhijärvellä ei ole perusteltua asettaa vesiskoottereiden käyttökieltoa, mutta nopeusrajoitus moottorikäyttöisille vesikulkuneuvoille saattaa olla tarpeen.

Itä-Suomen poliisilaitoksen lausunnossa todetaan rajoitettavaksi esitetyn vesialueen olevan varsin laaja. Osittaisten rajoitusten merkitsemisessä alueelle tulisi haasteita sekä alueella liikkuvien hahmottaa rajoitusaluetta mm. matkana rannasta. Lisäksi jo vesiliikennelain 5 §:ssä sanotaan: "Vesikulkuneuvon käyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta ja toimittava siten, ettei hän ilman pakottavaa syytä vaikeuta tai häiritse muiden liikkumista vesillä eikä aiheuta vaaraa tai vahinkoa muille taikka vaaraa tai merkittävää tai tarpeetonta haittaa tai häiriötä luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle."

Nopeusrajoitukset tai aallonmuodostamisen kiellot ovat tarkoituksenmukaisia kapeikoihin tai satama-alueiden lähistöllä tai vastaaville alueille. Moottoriveneillä ja muilla koneellisilla kulkuneuvoilla liikkumisen kieltämistä kokonaan kyseisellä alueella ei nähdä myöskään tarkoituksenmukaisena alueen pinta-ala huomioiden. Vesiskoottereilla tai vastaavilla vesikulkuneuvoilla liikkuminen tuskin aiheuttaa enemmälti esitettyjä haittoja Hanhijärven keskialueella.

Esimerkiksi Kurkivesi olisi helpommin perusteltavissa nopeusrajoituksen ja/tai aallonmuodostamiskiellon alueeksi, - selkeä kapeahko rajattu vesialue. Poliisi ei suosita esitettyjä kieltoja tai rajoituksia esitettyssä laajuudessa.

Muistutukset ja muut lausunnot

Osa alueen kiinteistöjen omistajista on jättänyt esityksen johdosta muistutuksen. Muistutuksen mukaan rajoitusesitystä laadittaessa ei kysytty mielipidettä kaikilta alueen kiinteistöjen omistajilta. Muistutuksen tekijät ovat eri mieltä moottoriveneillä ja vesiskoottereilla ajamisesta aiheutuvasta erityisen huomattavasta haitasta. Muistutuksen mukaan Hanhijärvellä ei käytännössä ajeta lainkaan kesäkuukausien ulkopuolisena ajanjaksona ja kesälläkin veneilyä on

käytännössä vain lauantaisin, heinäkuuta lukuunottamatta. Muistutuksessa todetaan myös, että koronarajoitusten vähennyttyä on myös vesiskoottereilla ja moottoriveneillä ajaminen vähentynyt. Hanhijärvellä ei myöskään ole läpikulkuliikennettä, joten järvellä veneilevät lähinnä vain alueella asuvat tai lomailevat. Muistutuksen tekijöiden mukaan näin vähäisestä moottoriveneilystä ei voi olla erityisen merkittävää tai merkittävää haittaa järvelle, rantojen tai rantojen läheiselle luonnolle ja eläimille tai mökkiläisille.

Huhti-kesäkuun aikana, jolloin vesilinnut pesivät, on moottoriveneily muistutuksen tekijöiden mukaan todella vähäistä eikä vesiskoottereita liiku käytännössä lainkaan. Järven ja järven luonnon osalta ei ole tiedossa tai tutkittua tietoa erityisistä luontoarvoista, joiden perusteella järveä tai järven luontoa voisi määritellä herkäksi (järvi ei kuulu Kuolimoon tai Natura 2000 -alueeseen ja sen luontoarvojen piiriin). Lisäksi tulee huomioida, että Hanhijärven rannat ovat lähes koko järven osalta kivi- ja/tai kalliorantoja, minkä vuoksi veneilyn vähäisestä määrästä johtuen, aallokosta ei voi käytännössä olla haittaa järvelle, järven luonnolle ja/tai rannoille.

Muistutuksen tekijöiden mukaan moottoriveneillä tai vesiskoottereilla ajelusta aiheutuvasta merkittävästä häiriöstä seudulla lomailevien rauhalle ja järven virkistyskäytölle ei löydy perusteluja vesiliikenteen vähäisyyden vuoksi. Muistutuksen tekijöiden tiedossa ei myöskään ole yhtäkään moottoriveneilystä tai vesiskoottereilla ajamisesta aiheutunutta vaaratilannetta tai onnettomuutta. Muistutuksen tekijöiden mukaan myös moottoriveneily on monelle tärkeää järven virkistyskäyttöä. Ja vesiliikenne järvellä mahdollistaa Kuolimojärvellä ja sen ympärillä tarjottavien palveluiden hyödyntämisen ja sitä kautta alueiden pitämisen elinvoimaisena. Moottoriveneilyn ja vesiskoottereilla ajon kieltäminen ja rajoittaminen vaikuttaisi negatiivisesti myös vapaa-ajankiinteistöjen arvoon Hanhijärvellä. Rajoitukset/kiellot karsisivat pois moottoriveneilyä ja vesiskoottereilla ajoa harrastavia ostajia. Moottoriveneilyn ja vesiskoottereilla ajon lisääntyminen ei tulevaisuudessakaan ole muistutuksen tekijöiden näkemyksen mukaan todennäköistä, koska kaikki mökkipaikat on käytännössä rakennettu eikä näköpiirissä ole muutakaan mahdollista merkittävää vesiliikenteen lisäystä aiheuttavaa seikkaa.

Muistutuksen tekijöiden mukaan myös esityksen liitteenä ollut Suomen luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piirin lausunto tulisi jättää huomioimatta koska lausunnon allekirjoittaja ei tunne Hanhijärveä eikä sen luontoa. Muistutuksen tekijöiden käsityksen mukaan lausunnon laatija on myös saanut vesiskoottereilla ajelua koskevat tiedot rajoitusesityksen tekijöiltä. Lausunnossa on todettu myös veneilijöiden aiheuttavan häirintää lintuluodoille. Tästä ei muistutuksen tekijöiden mukaan ole tutkimusta tai seurantadataa. Hanhijärven vesilintukannat voivat muistutuksen tekijöiden mukaan hyvin. Lausunnossa on myös todettu, että vesiskootterit ja muilla vastaavilla ajoneuvoilla ajavat rikkovat jatkuvasti vesiliikennelain viidettä pykälää tarpeettomasta ja häiritsevästä ajosta, tästä aiheutuu erityisen huomattavaa haittaa luonnolle ja muulle ympäristölle, vakituisille asukkaille sekä mökkiläisten yleiselle edulle ja yleiselle luonnon virkistyskäytölle. Muistutuksen tekijöiden mukaan tästäkään ei ole näyttöä. Hanhijärvi on erittäin rauhallinen ja luonnoltaan monipuolinen järvi. Veneilijät ja satunnaiset huviajelijat kunnioittavat muistutuksen mukaan vesiliikennelakia sekä muita järven käyttöä. Perusteettomien väitteiden perusteella ei pidä rajoittaa järven käyttöä miltään käyttäjäryhmältä.

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom hylkää esityksen vesiskoottereiden ja muiden vastaavien vesikulkuneuvojen käytön kiellosta sekä vesikulkuneuvolla liikkumista koskevaksi nopeusrajoitukseksi Etelä-Savossa sijaitsevalla Hanhijärvellä.

Perustelut

Liikenne- ja viestintävirasto voi vesiliikennelain 101 §:n 2 momentin mukaan aluekohtaisesti kieltää tietyn moottorikäyttöisen vesikulkuneuvotyyppin käytön tai rajoittaa sitä, jos sen käyttämisestä aiheutuu erityisen huomattavaa haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle tai muulle elinkeinolle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle. Tiettyä vesikulkuneuvotyyppiä koskeva kiello on mahdollista asettaa ainoastaan sellaisissa tapauksissa, joissa voidaan osoittaa tietyn vesikulkuneuvon aiheuttavan erityisen huomattavaa haittaa tietyllä alueella. Näin ollen kielloa ei voida määrätä ennakoivasti tai laajoille alueille kaiken varalta. Jotta vesiskootterilla ajaminen voitaisiin kieltää koko Hanhijärvellä, tulisi niiden aiheuttaman erityisen huomattavan haitan kohdistua koko järven alueelle. Esityksen sekä siitä annettujen lausuntojen, muistutusten ja käytettävissä olevien tietojen pohjalta Traficom katsoo, ettei laissa edellytetty erityisen huomattava haitta täyty siten, että vesiskoottereiden ja vastaavan tyyppisten vesikulkuneuvojen käyttö olisi syytä kieltää Hanhijärvellä. Näkemykset vesiskoottereiden ja muiden vesikulkuneuvojen liikennemääristä ja niiden aiheuttamasta häiriöstä poikkeavat täysin toisistaan esityksen tekijöiden ja muistutuksen tekijöiden kesken. Etelä-Savon ELY-keskus ja Itä-Suomen poliisilaitos eivät myöskään lausunnoissaan puolla vesiskootterilla ajamisen kielloa. Vesilain 2 luvun 3 §:n mukaan jokaisella on oikeus tarpeetonta vahinkoa, haittaa tai häiriötä aiheuttamatta kulkea mm. vesistössä. Traficom toteaa, että vesiskootterilla, kuten myös muilla moottorikäyttöisillä vesikulkuneuvoilla on mahdollista liikkua häiritsemättä muita vesillä liikkujia ja ympäristöä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi vesiliikennelain 101 §:n 1 momentin mukaan kieltää vesikulkuneuvolla liikkumisen määrääjäksi tai toistaiseksi määrättyllä vesialueella tai rajoittaa sitä, jos kiello tai rajoitus harkitaan tarpeelliseksi liikenteen, ympäristön, kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai muun yleisen edun vuoksi. Aallokon muodostusta vähentävän nopeusrajoituksen määrääminen rantojen läheisyyteen olisi tämän lainkohdan mukainen rajoitus. Traficom yhtyy Itä-Suomen poliisilaitoksen näkemykseen siitä, että tämänkaltaisen osittaisen rajoituksen merkitseminen alueelle olisi vaikeaa. Rajoitusalueen hahmottaminen voisi myös olla hankalaa alueella liikkuville ja toisaalta myös vesiliikennettä valvoville viranomaisille. Vesiliikennelain 5 §:n mukaan vesikulkuneuvon käyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta ja toimittava siten, ettei hän ilman pakottavaa syytä vaikeuta tai häiritse muiden liikkumista vesillä eikä aiheuta vaaraa tai vahinkoa muille taikka vaaraa tai merkittävää tai tarpeetonta haittaa tai häiriötä luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle. Vesiliikennelain mukaiset velvoitteet koskevat kaikkien vesikulkuneuvojen käyttäjiä kaikilla vesialueilla ja ne ovat voimassa kaiken aikaa. Vesikulkuneuvolla liikkujien tulisi siten aina ottaa huomioon muut vesistön käyttäjät, alueella mahdollisesti pesivät linnut sekä vesiliikenteen vaikutukset ympäristöön, erityisesti rantojen läheisyydessä ajettaessa. Traficom näkemyksen mukaan nopeusrajoituksen määrääminen Hanhijärven rantojen läheisyyteen ei ole tarpeellinen liikenteen, ympäristön, kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai muun yleisen

edun vuoksi. Nämä etujen suojaaminen voidaan turvata vesiliikennelain noudattamisella.

Mikäli tietyn vesikulkuneuvotyypin haitalliset vaikutukset vesistössä kasvavat ja ko. vesikulkuneuvotyypin käyttö aiheuttaa erityisen huomattavaa haittaa esim. harvinaisten ja uhanalaisten lintujen pesimäalueilla erityisesti lintujen pesimäaikana, esitystä tietyn moottorikäyttöisen vesikulkuneuvotyypin käytön kieltämiseksi tulee harkita. Kieltoa on mahdollista esittää myös siten, että kiello olisi voimassa esimerkiksi lintujen pesimäaikana. Harkittaessa esitystä, huomioita tulisi kiinnittää myös eri vesikulkuneuvojen aiheuttamiin vaikutuksiin. Esimerkiksi vesiskootterin aallonmuodostus voi olla huomattavasti pienempää verrattuna raskaampaan moottoriveneeseen.

Voimaantulo

Päätös tulee voimaan 25.12.2022 lukien mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta ja on voimassa toistaiseksi. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Päätöksestä kuuluttaminen

Traficom tiedottaa tästä päätöksestä kuulutuksella Traficomien verkkosivuilla (Ajankohtaista > Kuulutukset ja yleistiedoksiannot).

Päätöksen tiedoksi antaminen

Väylävirasto
Mikkelin kaupunki
Esityksen tekijät

Ilmoitus päätöksestä

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Itä-Suomen poliisilaitos
Muistutuksen tekijät

Lisätietoja antaa

Anna Mesimäki
Puh. 029 534 6163
Sähköposti: anna.mesimaki@traficom.fi

Maksu

Tästä päätöksestä peritään esityksen tekijältä liikenne- ja viestintäministeriön vahvistamien taksojen mukainen 285 euron suuruinen maksu.

Sovelletut säädökset

Hallintolaki (434/2003) 11 §, 62 a §
Vesiliikennelaki (782/2019) 54 §, 101-104 § ja 133 §
Liikenne- ja viestintäministeriön asetus Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista (1452/2019) 2 § ja liite

Muutoksenhaku

Asianosaiset, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee, saavat hakea oikaisua tähän päätökseen vaatimalla päätöksen oikaisemista Traficomilta. Oikaisuvaatimusohje on oheisena.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 17.11.2022. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Janina Tapia Cotrino
Johtava asiantuntija

Anna Mesimäki
Johtava asiantuntija

Liitteet

Oikaisuvaatimusohje